

Bijlage 1 STAND VAN ZAKEN IMPLEMENTATIE MAATREGELEN

Onderstaande tabel geeft de stand van zaken weer van de verschillende maatregelen. De indeling in categorieën is afgestemd op het Vlaams Energie- en Klimaatplan en bevat volgende mogelijkheden, samengevoegd in 5 groepen:

- gerealiseerd (groen)	■ Gerealiseerd	■ Vervangen
- op schema of kleine afwijking (geel)	■ Op schema/kleine afwijking	
- bij te sturen (oranje)	■ Bij te sturen	■ Uitgesteld
- nog niet opgestart, uitgesteld of stopgezet (rood)		
- vervangen (grijs)		

Met taartdiagrammen geven we de voortgang weer per sector. Hieruit blijkt dat er van de 92 voorziene acties:

- 27 acties zijn gerealiseerd (groen)
- 3 acties werden vervangen (grijs)
- 44 acties zitten op schema of hebben een kleine afwijking (geel)
- 15 acties dienen bijgestuurd te worden (oranje)
- 3 acties werden uitgesteld (rood)

De acties die op schema zitten, een kleine afwijking hebben, uitgesteld werden of bijgesteld moeten worden, nemen we mee bij de actualisatie van het luchtbeleidsplan aangevuld met bijkomende acties waar nodig. De gerealiseerde acties of de acties die vervangen werden, nemen we niet meer mee.

TRANSPORT

Maatregel	Trekker(s)	Status	Korte toelichting
Het op elkaar afstemmen van de vervoerssystemen en de ruimtelijke ordening	dOMG/dMOW	Bij te sturen	Deze Vlaamse Regering heeft de ambitie om het proces tot opmaak van het BRV terug op te starten. Een eerste procedurele stap hierin is de opmaak van een conceptnota. De conceptnota die nu momenteel in opmaak is, bouwt verder op enkele strategische krachtlijnen van de beslissing van 2018, maar herwerkt deze op basis van de ervaring en kennis die reeds werd opgedaan. In de loop van 2018 zetten MOW en OMG een departement-overschrijdend overlegplatform op met als doel de spil te zijn in het delen van informatie, kennis en kunde en het samenspel van verschillende complementaire trajecten te bevorderen om zo de afstemming en geïntegreerde uitvoering van beider opdrachten te verzekeren. Dit platform opereert onder de naam MOM (samenstelling van MOW en OMG). In 2024 werd de samenwerkingsovereenkomst geactualiseerd en werd VMM als partner toegevoegd. Het MOM detecteert de opportuniteiten tot een meer geïntegreerde samenwerking en zorgt voor de nodige afspraken voor het operationaliseren van die aanpak.
Gezonde omgeving meenemen als één van de kernkwaliteiten bij ruimtelijke ontwikkelingen	dOMG/dWVG	Op schema	De website (www.ruimtelijkrendement.be) werd gelanceerd en bevat 10 voorbeeldprojecten. Het webportaal 10 kernkwaliteiten staat online: omgeving.vlaanderen.be/nl/aan-de-slag-met-de-10-kernkwaliteiten-van-de-omgeving . Om concreet aan de slag te gaan met de 10 kernkwaliteiten werd in 2021 de leidraad kwaliteitsdialoog ontwikkeld. De instrumentengids maakt je wegwijs door de bestaande grondgebonden en realisatiegerichte instrumenten en hun toepasbaarheid voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het proces om tot een BRV te komen is heropgestart. Op 14 juli 2025 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) goed. Hierin wordt de link met luchtkwaliteit gelegd.
We Investeren in een multimodaal en synchromodaal geïntegreerd mobiliteitsstelsel	dMOW	Op schema	De visie goederenvervoer Vlaanderen is goedgekeurd en gepubliceerd. Om de doelstellingen uit deze visie te realiseren zijn negen beleidsmiddelen gedefinieerd waaronder synchro/multimodaliteit. Per beleidsmiddel is er een actieplan opgesteld, deze werd verder uitgewerkt en uitgevoerd. De Vlaamse regering heeft op 4 juni 2021 de nieuwe toekomstvisie op de Vlaamse mobiliteit goedgekeurd. Er werd een beleidsvisie en implementatiekader voor Hoppinpunten opgesteld. Het regelgevend kader werd goedgekeurd door de Vlaamse regering. AWV ontwikkelde een richtlijn voor het ontwerp en inrichting van Hoppinpunten. In 2021 gingen de eerste Hoppinpunten open. Deze werden in 2022 en 2023 verder uitgebouwd. Op vandaag telt Vlaanderen meer dan 200 actieve Hoppinpunten. Een nieuwe fietsambitie werd gepubliceerd. Eind 2021 werd de Vlaamse havenstrategie door de Vlaamse Regering goedgekeurd. De Vlaamse havenstrategie vormt een kader op hoofdlijnen voor het Vlaamse havenbeleid en is geschreven met een horizon van 10 jaar. De Vlaamse havenstrategie beoogt de versterking van de concurrentiepositie van de Vlaamse zeehavens, een verhoging van de toegevoegde waarde en duurzame groei en ontwikkeling. Om die doelen te bereiken worden in de Vlaamse havenstrategie de versteviging van de havens als logistieke draaischijven, de groene transitie en de verdere ontplooiing van de modal shift als speerpunten naar voor geschoven. Het impulsprogramma binnenvaart (2022-2025) voor projectgebaseerde samenwerking tussen inland terminals, barge-operators en maritiem terminals

			kadert binnen deze strategie. Voorafgaandelijk liepen ook al ondersteuningsprogramma's voor bundeling lading binnenvaart (2018-2023) en spoor (2019-2023).
Federale overheid stimuleren	dMOW (dOMG)	Vervangen	Daar waar de federale overheid nog nodig is om Vlaamse doelstellingen te bereiken, wordt dit opgenomen bij de maatregel in kwestie.
We realiseren in samenwerking met de vervoerregio's een duurzame modal shift	bMOW/VMM	Op schema	Voor elk van de 15 vervoerregio's werd een Regionaal Mobiliteitsplan goedgekeurd. De uitvoering is lopende.
Burgers en bedrijven schakelen vlot tussen verschillende vervoersmiddelen	dMOW (VMM)	Kleine afwijking	Via het decreet mobiliteitsverenigingen worden bedrijven en sectororganisaties ondersteund bij hun initiatieven gericht op duurzame mobiliteit. Een herziening van dit decreet is voorzien, o.a. met het oog op de verhoging van de efficiëntie. Daarnaast wordt werk gemaakt van een structureel overleg met stakeholders. In dit kader is het de bedoeling om concrete acties uit te werken om o.a. de personenmobiliteit te verduurzamen en zo autokilometers te vermijden of te verschuiven naar andere modi.
We vergroenen het spoor	dMOW	Bij te sturen	Geen voortgang sinds 2023 gemeld. In 2021 werd spoorlijn 19 door de NMBS in dienst genomen met elektrisch materieel. In 2022 was spoorlijn 15 klaar voor elektrisch materieel en werd de elektrische goederenspoorlijn Genk Goederen-Bilzen in gebruik genomen. De verschillende studies in kader van de Vlaamse spoorstrategie naderen hun eindfase. Andere projecten zoals L204 en de tweede Havenontsluiting zijn nog niet ver gevorderd.
Spoorverkeer en binnenvaart verder uitbouwen	DVW (binnenvaart) en dMOW	Op schema	Spoor: Samenwerkingsakkoorden omtrent de Vlaamse prioritaire spoorprojecten en de infrastructuurprojecten worden opgevolgd. T.e.m. 2023 worden er ook subsidies voorzien door de Vlaamse Overheid voor het bundelen van spoorvolumes in Vlaamse havens ('Hinterlandsubsidies'). Het studiewerk rond de actualisering van de MKBA 3RX is afgerond, maar de resultaten zijn nog niet openbaar gemaakt.
Duurzame stedelijke logistiek uitbouwen	dMOW, VMM	Bij te sturen	Er werd ondersteuning geboden voor de Green Deal duurzame stedelijke logistiek. Het doel is om efficiënt en emissievrij te leveren in steden. De conceptnota rond aanpak voor invoering emissievrije distributie vanaf 2025 werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd. In 2023 werd het voorbereidend studiewerk voor de praktische implementatie afgerond. In de onderzoeksteden Kortrijk, Leuven en

Invoering van een meer sluitende homologatieprocedure	dMOW (VMM)	Bij te sturen	In zijn arrest van 26 mei 2023 gaf de Raad van State aan dat de bevoegdheid inzake markttoezicht bij de federale overheid ligt. De vooropgestelde invoering van een meer sluitende homologatieprocedure en van een risico-gebaseerd In Service Conformity-programma (ISC-programma) ter versterking van het markttoezicht op de voertuigindustrie zullen derhalve niet worden uitgevoerd. Dit noopt de Vlaamse overheid ertoe om een nauwe samenwerking met de Federale overheid tot stand te brengen met het oog op het realiseren van zijn luchtkwaliteitsdoelstellingen. De Vlaamse overheid investeert in een eigen performant ISC-programma voor het toezicht op in Vlaanderen gehomologeerde voertuigmodellen. MOW voert ISC-testing uit in het kader van de door haar als goedkeuringsinstantie afgeleverde Europese EU-emissie typegoedkeuringen. In 2024 werd - conform het EU-regelgevend kader daaromtrent - ISC uitgebreid met ISV (In Service VerificationValidation) om de CO2 emissies en brandstofverbruik van voertuigen in gebruik te testen. Voor het testjaar 2023 en 2024 werden telkens 6 voertuigen uit de markt genomen en aan deze uitgebreide Europees voorgeschreven tests onderworpen. Er is geen capaciteit en/of middelen om de omvang van dit testprogramma in de nabije toekomst uit te breiden. Er is nog geen gevolg gegeven aan de in de conceptnota gestelde doelstelling om de opportuniteit te onderzoeken om het Vlaams testprogramma synergetisch met de activiteiten van markttoezichthouders of zogenaamde 'derde partijen' vorm te geven.
Fiscale en financiële stimuli geven	VMM/VLABEL en VLAIO/dMOW	Bij te sturen	Het vrachttransport kan beroep doen op een ecologiepremie. In 2022 werd deze uitgebreid naar elektrificatie en waterstof. De jaarlijkse verkeersbelasting en belasting op inverkeersstelling werd uitgebreid voor voertuigen die door een elektrische motor of waterstof worden aangedreven. Overgang naar WLTP werd budgetneutraal ingevoerd in 2021. Voorstellen voor verdere vergroening van de verkeersbelastingen werden uitgewerkt maar niet weerhouden. Het Vlaams regeerakkoord voorziet de invoering van een verkeersbelasting voor elektrische voertuigen.
Inzetten op nichevloten ihb taxi's, bussen en de eigen Vlaamse voertuigenvloot	dMOW/HFB/De Lijn en dOMG	Op schema	Taxidecreet en -besluit met ecoscoredrempels (voor de jaren 2021 en 2025) en zero emissie voorwaarden (2030) zijn goedgekeurd in 2019. De milieucriteria in het taxibesluit voor 2020-2024 werden aangepast rekening houdend met nieuwe WLTP-testcyclus. In 2023 werden de drempels die gelden vanaf 2025 licht versoepeld. Het actieplan mobiliteit 2.1 van de Vlaamse overheid loopt van 2021 tot 2024, de doelstellingen tegen 2030 werden geconcretiseerd. Aanpassingen aan omzendbrief dienstvoertuigen: ecoscores in omzendbrief aangepast: enkel aankoop/leasing hybride benzine, (PH)EV, CNG nog mogelijk. De Lijn heeft een e-busprogramma opgestart en koopt sinds 2019 louter nog bussen met alternatieve aandrijving. Sinds 2022 worden geen e-hybrides meer aangekocht. De Lijn streeft er naar om tegen 2035 volledig emissievrij openbaar vervoer aan te bieden.

Evaluatie van de RDE-test	VMM	Gerealiseerd	Monitoringscampagne remote sensing uitgevoerd op 5 locaties door dOMG (nu VMM) midden 2019 gaf inzicht in mogelijke verbeterpunten. Tweede campagne door haven van Antwerpen uitgevoerd in juni 2021. Validatie van emissiefactoren Euro 6d-voertuigen op basis van analyse remote sensing. Analyse van het voorstel van de Commissie rond versterking van de testprocedure van toekomstige emissiestandaarden (Euro7) werd uitgevoerd.
Versterken van het beleid om emissiefraude door eigenaars te voorkomen en remediëren	VMM/dOMG	Bij te sturen	Beleidsvoorbereidend studiewerk is uitgevoerd. Concreet plan van aanpak is opgesteld (conceptnota goedgekeurd door de VR). De maatregelen uit de conceptnota lopen vertraging op. Een evaluatie met voorstel van verdere aanpak wordt voorbereid. PN-tellers voor controle roetfilterfraude werden geïmplementeerd in de zomer van 2022. In 2022 werden studies uitgevoerd voor het uitbreiden van het toepassingsgebied van de PN-tellers naar bedrijfsvoertuigen en benzinevoertuigen.). In 2022 werd een studie uitgevoerd voor het uitbreiden van het toepassingsgebied van deze PN-tellers naar bedrijfsvoertuigen en benzinevoertuigen. Hieruit blijkt dat de PN-tellers toepasbaar zijn op diesel vrachtwagens en bussen vanaf euronorm VI, maar niet toepasbaar zijn op benzinevoertuigen. Een eerste studie voor de ontwikkeling van een NOX-emissietest voor de voertuigkeuring werd afgerond. Verder onderzoek is lopende. We volgen de lopende herziening van het Europese roadworthiness package, waarin onder meer een uitbreiding van de controle langs weg (nu enkel bedrijfsvoertuigen) naar andere voertuigen wordt overwogen, op en dragen bij aan de impact assessment hiervoor. De aanpassing wetgeving uitbreiding wegkantcontroles is voorbereid maar nog niet politiek opgestart. Het decreet emissie monitoring voertuigen werd goedgekeurd. Remote sensing werd nog niet structureel uitgerold. Een herbekrachtiging van de acties uit de conceptnota die nog niet zijn uitgevoerd wordt voorgelegd aan de nieuwe regering.
Zorgen voor een vlottere doorstroming aan een gelijkmatige snelheid	dMOW, AWV (VMM)	Gerealiseerd	Doorlopend wordt er ingezet op een dynamisch verkeersmanagement om doorstroming te verbeteren. Studie naar de impact van snelheidsregimes op mobiliteit en luchtkwaliteit afgerond. De bevindingen worden meegenomen in actualisatie luchtbeleidsplan. Snelheidsverlaging Brusselse Ring ingevoerd. Verschillende acties rond dynamisch verkeersmanagement en intelligente transportsystemen. Van 2021 tot 2023 loopt een raamovereenkomst voor intelligente verkeersregelinstallaties; van 2021 tot 2025 wordt actieplan slimme verkeerslichten uitgevoerd.
Vlaams stimuleringsbeleid vergroening binnenvaart	dMOW/havens /DVW (VMM)	Bij te sturen	De Green Deal binnenvaart werd op 23/06/2023 officieel gelanceerd. Ondertussen is de Green Deal binnenvaart al door meer dan 100 ondertekenaars ondertekend. Er is een centrale website opgezet met alle informatie omtrent de Green Deal Binnenvaart op www.vergroeningbinnenvaart.be. Hier kan men ook melding maken van alle hindernissen die men rond regelgeving ervaart. Verder worden er ook een studie opgezet die de toekomstige vraag en nood aan infrastructuur voor alternatieve brandstoffen voor de binnenvaartsector in kaart probeert te brengen.

			Het ontbreekt de Vlaamse Green Deal Binnenvaart wel aan structurele budgetten die voldoende zijn om een echte vergroeningstransitie in gang te zetten.
We stimuleren het gebruik van walstroom en alternatieve brandstoffen	dMOW/dOMG / havens (VMM)	Op schema	Sinds 2011 worden havenrechten gedifferentieerd op basis van de Environmental Shipping Index. Zowel North Sea Port (NSP) als Port of Antwerp-Bruges (PoAB) maken gebruik van dit systeem om het gebruik van alternatieve brandstoffen te stimuleren. North Sea Port en Göteborg verbinden zich ertoe om tegen 2025 een “green corridor” te hebben. De projectgroep 'walstroom voor zeeschepen' werd opgericht met als doel kennis te delen en bij te dragen aan de realisatie van concrete walstroomprojecten. In 2021 werd een Memorandum of Understanding (MoU) afgesloten tussen verscheidene havens, waaronder PoAB, met als doel om tegen 2028 walstroominfrastructuur te voorzien voor de grootste containerschepen. In 2024 heeft VLAIO 18 mio euro aan subsidies toegekend voor de uitrol van walstroomprojecten in de Vlaamse zeehavens in kader van EU Relanceplan voor zeevaart. Er werd een studie uitgevoerd door dMOW om de uitrol van walstroom in de Vlaamse zeehavens voor zeevaart op financieel vlak mogelijk te maken. In het huidige regeerakkoord 2024-2029 is alvast ook opgenomen dat de VO wil investeren in de uitrol van walstroom. Daarnaast zitten we in het PIONEERS project waarbij er ook een mogelijkheid is om aan kennisdeling te doen tussen verschillende Europese havens en andere relevante stakeholders.
Uitbreiding walstroomnetwerk	dMOW/havens /DVW	Op schema	Walstroomnetwerk binnenvaart wordt stapsgewijs uitgebreid. Volgens het Vlaams Binnenvaartservices Platform zijn er 481 publieke afnamepunten voor walstroom voor binnenvaartschepen. In 2023 zijn er nog geen walstroominstallaties voor zeeschepen in Vlaanderen.
Opvolgen en ondersteunen van internationale initiatieven vergroening zeevaart	dMOW/ havens / FOD (VMM)	Bij te sturen	De Noordzee (inclusief havens) is zowel deel van het NECA (sinds 2021) als het SECA gebied. De NOx emissies van schepen dalen niet zo snel als men zou verwachten in NECA zones. Zowel AFIR als FuelEU Mar verordeningen zijn goedgekeurd. MOW is bezig met de nodige wetgeving op te stellen voor de concrete implementatie van deze verordeningen.
Vlaams stimuleringsbeleid vergroening	dMOW/VMM/ havens	Op schema	Projectgroep in 2021 opgestart om na te gaan hoe de overheid kan stimuleren.
We optimaliseren de constructie van geluidsschermen in functie van de luchtkwaliteit en Vermindering blootstelling aan tunnelmonden	AWV, MOW, VMM (dOMG)	Op schema	De studie naar de impact van tunnelmonden en (half-)open sleuven op luchtkwaliteit en mogelijke milderende maatregelen werd afgerond. De resultaten van het onderzoek worden toegepast in MER voor infrastructuurprojecten en ook bij tunnelprojecten waarvoor geen MER vereist is. Ook worden deze toegepast in verschillende dossiers, zoals het MER voor Noord Zuid Limburg. Ook werden de resultaten opgenomen door AWV in ontwerprichtlijnen voor tunnels (groter dan 250m) i.f.v. toekomstige projecten. Deze dossiers worden intensief opgevolgd in hotspotregio's voor luchtkwaliteit.
We brengen informatie tot bij de burger via een luchtkwaliteitsapp	VMM	Gerealiseerd	Nieuwe BelAIR app werd in juni 2021 gelanceerd. Aanpassingen zijn doorgevoerd op basis van gebruikersbevraging. In 2022 werd de BelAIR app geactualiseerd op basis van de nieuwe WGO-advieswaarden.

Een betere verspreiding van de beschikbare informatie: Atria en lerende netwerken	dOMG	Op schema	In het voorjaar van 2025 vond in de 5 provincies een roadshow plaats voor de nieuwe lokale besturen. Er werd door verschillende entiteiten van het beleidsdomein omgeving toegelicht welke ondersteuning er aan de lokale besturen geboden wordt. Verder werd er ingezet op de verspreiding van beschikbare informatie, via kanalen van de VMM, de atria en het Ondersteuningsplatform gezonde publieke ruimten.
Integreren van luchtkwaliteit in lokale instrumenten: Burgemeestersconvenant	VEKA/dOMG	Op schema	Er wordt bekeken of er nieuwe tools (FLOMOVE, standaardeffecten lokale mobiliteitsmaatregelen) aangeboden kunnen worden in het kader van de burgemeestersconvenant.
Integreren van luchtkwaliteit in lokale instrumenten: Het handboek weginrichting	AWV	Gerealiseerd	De geactualiseerde Vademeca mobiliteitsinfrastructuur werden in 2023 en 2024 gepubliceerd door AWV. Luchtkwaliteit is hierin opgenomen als belangrijk aandachtspunt.
Integreren van luchtkwaliteit in lokale instrumenten: Schoolstraten	MOW	Gerealiseerd	174 scholen namen deel aan het programma 'Peraat voor de schoolstraat'. Zie https://www.peraatvoordeschoolstraat.be/
Integreren van luchtkwaliteit in lokale instrumenten: Pimp je speelplaats, bebossingsbeleid, natuur in de buurt	ANB, dOMG, dOND	Gerealiseerd	Verschillende concrete projecten zijn (op basis van projectoproepen) reeds op het terrein gerealiseerd, zoals te vinden op de websites https://www.pimpjespeelplaats.be en https://natuurenbos.vlaanderen.be/subsidies/subsidies-inrichting-van-natuur/projectoproep-natuur-je-buurt
Integreren van luchtkwaliteit in lokale instrumenten: Groen in de bouw	dOMG	Gerealiseerd	Zie website www.groenindebouw.be
Lokale overheden ondersteunen bij de informering en sensibilisering over huishoudelijke houtverbranding en buiten stoken	VMM	Gerealiseerd	De steden en gemeenten werden voorzien van een pasklaar artikel rond verwarmen met hout voor de gemeentebleden. De website stookslim werd overgezet van het departement naar de VMM en werd geactualiseerd. Het stappenplan oor betere ondersteuning aan lokale toezichthouders in de behandeling van hinderklachten werd afgewerkt.
Lokale overheden ondersteunen in een coherente handhaving	dOMG/VMM	Op schema	- Een bevraging werd uitgevoerd bij milieuambtenaren en lokale politie over hun concrete ervaringen met hinderklachten over houtkachels. - Ook werd een analyse uitgevoerd omtrent de vonnissen die vrederechters de afgelopen jaren hebben uitgesproken over hinderklachten. - Volgende leidraden werden opgemaakt:

			○ Een leidraad met stappenplan voor betere aanpak van hinderklachten van houtkachels - stappenplan particulieren ○ Een leidraad met stappenplan voor betere aanpak van hinderklachten van houtkachels - stappenplan lokale toezichthouders en politie ○ Leidraad met handvaten voor vrederechters ter beoordeling van bovenmatige hinder van houtrook van huishoudelijke houtverwarming - Ondersteuning van de lokale overheden in hun communicatie- en sensibiliseringsacties over houtstook naar burgers toe (onder meer door hapklare communicatieproducten aan te bieden, zoals flyers en voorbeeldartikelen) - Inzet via www.samenvoorzuiverelucht.eu op burgermetingen en inhoudelijke ondersteuning van lokale besturen daarin. De website bevat informatie die burgers helpt om zelf te meten, toont voorbeelden van projecten en bevat ook een dataportaal waar al honderden burgersensoren getoond worden en kunnen vergeleken worden met elkaar of met officiële meetstations - Pilootproject in Hove in het voorjaar 2024, waarin met behulp van participatie van burgers en mobiele fijnstofmetingen, de lokale impact van huishoudelijke houtstook in kaart werd gebracht - Vervolg in gemeenten Lokeren, Hoeilaart, Hasselt, Gent en Antwerpen tijdens winterperiode 2024-2025; dataverwerking en -analyse in eerste helft van 2025. Een eventuele verdere opschaling in een later stadium wordt overwogen, samen met partners van het netwerkplatform Gezonde Lucht. - Om een beter zicht te hebben op waar de problematiek rond houtstook zich juist voordoet, vond er in 2023 een proefproject plaats, waar met mobiele metingen de impact van houtstook op de luchtkwaliteit in kaart werd gebracht.
--	--	--	---